

Do druku nr 2215

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Edyta Bielak-Jomaa

Warszawa, dnia ¹⁵ lutego 2018 r.

DOLiS.023.21.2018.MP. 2840

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz.

Data wpływu **19. 02. 2018**

Pan

Adam Podgórski

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Kancelaria Sejmu

ul. Wiejska 4/6/8

00-902 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 25 stycznia 2018 r. – znak: GMS-WP-173-28/18 – Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych uprzejmie informuje, że – z punktu widzenia ustawy o ochronie danych osobowych (na potrzeby skrótowości tekstu zwanej dalej u.o.d.o.)¹ oraz ogólnego rozporządzenia (zwanego dalej także RODO)² – do **rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw**, zwanego dalej projektem ustawy, **zgłasza uwagi poniżej**, natomiast do dołączonych do projektu ustawy projektów aktów wykonawczych **nie zgłasza uwag**.

Generalny Inspektor zwraca uwagę, że art. 1 pkt 1 projektu ustawy Projektodawca wprowadza zmianę w art. 6d w ust. 4 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (zwaney dalej ustawą o rehabilitacji zawodowej)³ dodając po

¹ Ustawa z dnia z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922 oraz z 2018 r. poz. 138)

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119/1 z dn. 4.5.2016 r.), które będzie miało zastosowanie w polskim porządku prawnym od **25 maja 2018 r.**

³ Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2046 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 777, 935, 1428 i 2494)

**20-LECIE PRAWA DO OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH W POLSCE**

ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa
tel. 22 531-03-00
fax 22 531-03-01
www.giodo.gov.pl

pkt 2 pkt 2a, który stanowi, że w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (zwany w skrócie EKSMOoN) będą gromadzone dane dotyczące stanu zdrowia, kształcenia, sytuacji, zawodowej i rodzinnej osób, o których mowa w art. 6d ust. 3 pkt 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej, tj. osób, które złożyły wniosek o ustalenie niepełnosprawności albo o ustalenie stopnia niepełnosprawności.

Rozszerzenie danych gromadzonych w EKSMOoN o dane dotyczące stanu zdrowia, kształcenia, sytuacji, zawodowej i rodzinnej osób wymienionych w art. 6d ust. 3 pkt 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej Projektodawca argumentuje potrzebą zoptymalizowania procesu orzekania o niepełnosprawności ponieważ obecnie dane takie gromadzone i przetwarzane są wyłącznie w postaci papierowej oraz zapewnienia większej przejrzystości tego procesu. Zasadnym jest w tym miejscu pytanie, czy Projektodawca ocenił wpływ przyjmowanych rozwiązań na prywatność osób, których dane mają być w projektowanej sprawie przetwarzane, w szczególności w zakresie oceny niezbędności i konsekwencji przyjmowanych rozwiązań.

GIODO zwraca uwagę Projektodawcy, że jeżeli celem Projektodawcy jest osiągnięcie usprawnienia i większej przejrzystości procesu orzekania o niepełnosprawności to, oprócz takiej zmiany regulacji ustawowej, należałoby dokonać analizy norm prawnych wynikających z całego art. 6d oraz rozporządzenia wykonawczego do ustawy o rehabilitacji zawodowej wydanego na podstawie art. 6d ust. 6 tej ustawy tj. rozporządzenia Ministra pracy i polityki społecznej z dnia 28 listopada 2007 r. w sprawie warunków, sposobu oraz trybu gromadzenia i usuwania danych w ramach Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności, zwanego dalej rozporządzeniem o EKSMOoN. Zaproponowana zmiana nie rozwiązuje – w przepisie rangi ustawy - kto (powiatowy zespół, wojewódzki zespół lub Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych) ma mieć dostęp oraz do jakich danych (danych dotyczących stanu zdrowia, kształcenia, sytuacji, zawodowej i rodzinnej osoby wymienionej w art. 6d ust. 3 pkt 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej) i w jakiej sytuacji (czy w każdej konkretnej sprawie będzie potrzebny tak szeroki zakres danych). Przepisy nie precyzują w jakim zakresie i w jakim celu będą takie dane przetwarzane oraz czy podmiotom wymienionym w art. 6d ust. 4a również takie dane będą udostępniane.

W związku z powyższym Generalny Inspektor **sugeruje ponowną analizę proponowanych zmian w art. 6d ust. 4 ustawy o rehabilitacji zawodowej pod kątem poruszonych powyżej kwestii przetwarzania danych szczególnie chronionych jako niezbędnych dla stworzenia przepisów wyczerpująco regulujących proces przetwarzania danych.** Wydaje się bowiem, że w tym przypadku Projektodawca proponując takie zmiany przepisów nie przeprowadził analizy wpływu przyjmowanych rozwiązań na prywatność osób wymienionych w art. 6d ust. 3 pkt 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej, których dane szczególnie chronione, o których mowa w art. 9 RODO,

będą przetwarzane w EKSMOoN. Tego rodzaju analiza powinna być dokonywana celem wypracowania właściwych przepisów prawa, regulacji dotyczących przetwarzania informacji o osobach, zwłaszcza informacji o charakterze danych wrażliwych, zważywszy na zasady wynikające z Konstytucji RP, zwłaszcza jej art. 51 (autonomia informacyjna jednostki) i 31 (zasada wolności oraz ograniczenia konstytucyjnych wolności i praw)⁴, a także z już obowiązujących, ale stosowanych bezpośrednio od 25 maja 2018 r. przepisów RODO, które nakładają na administratorów obowiązek dokonania oceny ryzyka planowanych operacji przetwarzania danych osobowych tj: oceny skutków przetwarzania dla ochrony danych osobowych (art. 35 RODO). Zgodnie z art. 35 ust. 7 RODO, ocena skutków zawiera co najmniej: systematyczny opis planowanych operacji przetwarzania i celów przetwarzania; ocenę, czy operacje są niezbędne oraz proporcjonalne w stosunku do celów; ocenę ryzyka naruszenia praw lub wolności podmiotów danych; środki planowane w celu zaradzenia ryzyku, w tym zabezpieczenia oraz środki i mechanizmy bezpieczeństwa, które mają zapewnić ochronę danych osobowych i wykazać przestrzeganie rozporządzenia. Zasada ta powinna być także stosowana przez projektodawców odpowiedzialnych za tworzenie przepisów prawa. Zatem Projektodawca podczas tworzenia aktów prawnych jest zobowiązany do dokonania analizy proponowanych przepisów w zakresie ich zgodności ze wskazaną wyżej zasadą. W obliczu dokonywania konkretnej zmiany przepisów zauważyć wypada, że bez wątpienia regulacje te będą stosowane po 25 maja 2018 r.

Kolejną uwagę GIODO kieruje do art. 1 pkt 4 projektu ustawy, który do ustawy o rehabilitacji zawodowej dodaje art. 10aa. Przepis art. 10aa ust. 1 i 2 stanowi, że w warsztacie może działać Rada Społeczna, której zadaniem jest wspieranie warsztatu w realizacji celu działalności tego warsztatu. Niemniej jednak, jeżeli członkowie Rady Społecznej będą mogli przetwarzać dane osobowe, a w tym dane szczególnie chronione z art. 9 RODO (obecnie są to dane wrażliwe z art. 27 u.o.d.o.) to należy określić w przepisach, wprost, zasady przetwarzania tych danych przez tą radę, tzn. określić wyraźną podstawę prawną, która będzie umożliwiała przetwarzanie danych przez Radę Społeczna, zakres danych jakie będą przetwarzane przez członków Rady Społecznej adekwatne do celu ich przetwarzania, przez jaki okres czasu, w jakich sytuacjach i jakim podmiotom będą mogły być takie

⁴ **Art. 31. Konstytucji** 1. Wolność człowieka podlega ochronie prawnej. 2. Każdy jest obowiązany szanować wolności i prawa innych. Nikogo nie wolno zmuszać do czynienia tego, czego prawo mu nie nakazuje. 4. Ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw; **art. 51 Konstytucji** 1. Nikt nie może być obowiązany inaczej niż na podstawie ustawy do ujawniania informacji dotyczących jego osoby. 2. Władze publiczne nie mogą pozyskiwać, gromadzić i udostępniać innych informacji o obywatelach niż niezbędne w demokratycznym państwie prawnym. 3. Każdy ma prawo dostępu do dotyczących go urzędowych dokumentów i zbiorów danych. Ograniczenie tego prawa może określić ustawa. 4. Każdy ma prawo do żądania sprostowania oraz usunięcia informacji nieprawdziwych, niepełnych lub zebranych w sposób sprzeczny z ustawą. 5. Zasady i tryb gromadzenia oraz udostępniania informacji określa ustawa.

dane przekazywane. Ustalenie powyższych warunków przetwarzania danych osobowych przez członków Rady Społecznej jest konieczne przede wszystkim ze względu na zasady przetwarzania danych osobowych wynikające z art. 26 ust. 1 pkt 1-4 u.o.d.o. tj. celowości (dane powinny być zbierane dla oznaczonych, zgodnych z prawem celów i niepoddawane dalszemu przetwarzaniu niezgodnemu z tymi celami – pkt 2), merytorycznej poprawności (dane powinny być zgodne z prawdą, pełne i aktualne – pkt 3), adekwatności (dane powinny być adekwatne w stosunku do celów, w jakich są przetwarzane – pkt 3), ograniczenia czasowego (dane powinny być przechowywane w postaci umożliwiającej identyfikację osób, których dotyczą, nie dłużej niż jest to niezbędne dla osiągnięcia celu przetwarzania – pkt 4) ale również ze względu na zasady wynikające z art. 5 RODO, które rozszerzają i doprecyzowują katalog obecnie obowiązujących zasad przetwarzania danych o zasadę rzetelności i przejrzystości powiązaną ściśle z zasadą legalizmu (art. 5 ust. 1 lit. a RODO)⁵, integralności i poufności (art. 5 ust. 1 lit. f RODO)⁶ oraz rozliczalności (art. 5 ust. 2 RODO)⁷. Należałoby wziąć także pod uwagę przepisy art. 9 RODO, w szczególności jego ust. 2 lit g i h oraz ust. 3.

Podobną uwagę GIODO kieruje do art. 1 pkt 6 projektu ustawy, który do art. 10f ustawy o rehabilitacji zawodowej dodaje ust. 2a. Zgodnie z tym przepisem podmiot prowadzący warsztat prowadzi listę osób niepełnosprawnych, których zgłoszenie do uczestnictwa w warsztacie zostało zatwierdzone i które nie rozpoczęły terapii w warsztacie. Generalny Inspektor sugeruje dookreślenie zakresu danych osobowych jakie będą przetwarzane na tej liście oraz okresu retencji tych danych. Jest to istotne z punktu widzenia zasad proporcjonalności i retencji danych zawartych w art. 26 ust. 3 i 4 u.o.d.o. ale również zasad minimalizacji danych i ograniczenia przechowywania, o których mowa w RODO.

Warto przypomnieć, że rozporządzenie ogólne (RODO) będzie obowiązywać bezpośrednio w polskim porządku prawnym **od 25 maja 2018 r.**, a obowiązująca obecnie ustawa o ochronie danych osobowych z dnia 29 sierpnia 2002 r. (Dz.U. z 2016 r., poz. 922 oraz z 2018 r. poz. 138) przestanie obowiązywać w dzisiejszym kształcie. Obecnie w Ministerstwie Cyfryzacji trwają prace legislacyjne mające zapewnić pełne i skuteczne stosowanie ogólnego rozporządzenia w polskim porządku prawnym, w tym w zakresie odpowiednich regulacji w nowej ustawie o ochronie danych osobowych.

Uregulowanie kwestii ochrony danych osobowych w Rozporządzeniu (a nie jak to było do tej pory w dyrektywie, która co do zasady wymaga implementacji do krajowego porządku prawnego)

⁵ dane przetwarzane zgodnie z prawem, rzetelnie i w sposób przejrzysty dla osoby, której dane dotyczą

⁶ dane przetwarzane w sposób zapewniający odpowiednie bezpieczeństwo danych osobowych, w tym ochronę przed niedozwolonym lub niezgodnym z prawem przetwarzaniem oraz przypadkową utratą, zniszczeniem lub uszkodzeniem, za pomocą odpowiednich środków technicznych lub organizacyjnych

doprowadziło do ujednolicenia przepisów z zakresu ochrony danych osobowych na obszarze całej Unii Europejskiej. Dlatego ważne jest aby przepisy szczególnie dotyczące przetwarzania danych osobowych w różnych dziedzinach prawa czy sektorach życia były zgodne z zasadami wynikającymi z RODO. Oznacza to, że poszczególne resorty powinny analizować swoje przepisy sektorowe, zwłaszcza te, których nie ujęto w projekcie ustawy przepisy wprowadzające do ustawy o ochronie danych osobowych (będących obecnie przedmiotem prac legislacyjnych w Ministerstwie Cyfryzacji) i wprowadzać w nich zmiany, celem osiągnięcia zgodności tych przepisów szczególnych z przepisami RODO. Mając na uwadze projekt opiniowanego projektu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw, Projektodawca także powinien wziąć pod uwagę regulacje RODO w zakresie zasad ogólnych.

Z wyrazami szacunku
GENERAŁNY INSPEKTOR
DO OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH
Słomka
Główny Zastępca

⁷ administrator jest odpowiedzialny za przestrzeganie przepisów ust. 1 i musi być w stanie wykazać ich przestrzeganie